

Čierne zlato

Napísal Administátor
Štvrtok, 19.05.2016 o 20:30

{rokbox
thumb=|images/stories/clanky/zborovsky-vrt-mini.jpg|images/stories/clanky/zborovsky-vrt.jpg{/r
okbox}

Nerastné suroviny sú synonymom bohatstva krajiny. Bez nich by neboli stredoslovenské banské mestá, ani gotický Spiš. Nášmu kraju Pán Boh toho veľa nenadelil. Niečo sa ušlo okoliu Magury. Nasvedčuje tomu pomenovanie lokalít odvodené od slova zlato. Zo zborovskej strany je to bočný hrebeň Koldorina. Na západnej strane je to obec Zlaté, predtým Aranypatak – Zlatý potok. Jej chotárný názov Havirske dziry je veľavravný. O kutacej činnosti svedčí aj listina z roku 1355. Kráľ Ľudovít I. udelil kastelánovi hradu Makovica (Zborovský hrad) privilégium na hľadanie zlata a striebra, alebo iných kovov.

S priemyselnou revolúciou nastal v Uhorsku dopyt po rope. Viac sa jej našlo na poľskej strane Karpát ako na našej. Jedno z takých ložísk bolo medzi Zborovom a Smilnom. Dva vrty boli hlboké okolo 1 km. Pre slabú výdatnosť bola ťažba ukončená. Zborovský hlboký vrt Mártha zvečnil bardejovský fotograf Adolf Divald v novembri 1905.

Prieskumné vrty až do hĺbky 5 km boli urobené v sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch minulého storočia. Mnohí si pamätajú horiaci plyn z vrtnej veže pri Chmeľovej. Po zmene spoločenského režimu je tu ďalší pokus nájsť čierne zlato. Zahraničná firma plánuje urobiť prieskumné vrty v troch lokalitách na severovýchode Slovenska vrátane Smilna. Ochránári a miestni obyvatelia však bijú na poplach: „Nedáme si znečistiť vodu a vzduch!“ Pritom na južnom Zemplíne sa ťaží plyn a robí sa geologický prieskum.

Len čistá voda a vzduch už dnes nestačia pre život ľudí. Svedčia o tom vymierajúce dediny pod hranicou. Ľudia potrebujú aj prácu, obce finančné príjmy. Nakoniec ochránári neprichádzajú na protestné mítingy peši, ale autami s naftovým alebo benzínovým motorom.

Napísal: Štefan Hanuščin